

Här trivs de ovanliga

Vattnets nivå i Mjällån varierar med årstiderna. Varje år ser stränderna olika ut. De hinner aldrig växa igen innan nästa vårfloed kommer.

Vissa skalbaggar har anpassat sig till att stränderna och sandbankarna hela tiden ändras. En av dem är den väldigt sällsynta strandsandjägaren.

Sötgräs är ett ovanligt gräs, men ganska vanligt här. Gräset trivs nära stranden och i ravinerna, där marken förändras av översvämningar och skred.

Dofta gärna på sötgräset om du hittar det. Doften är – söt.

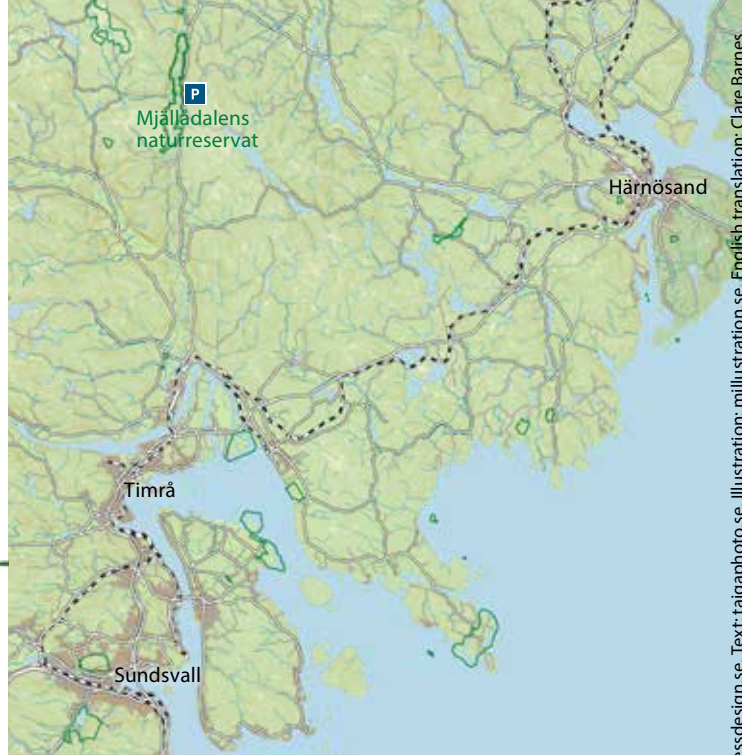
I Stor-Tunbergets östra sluttning finns gammal skog där många ovanliga arter trivs.

På våren kan du snubbla över bruna skålar, 5–12 cm i diameter. De är fyllda med klibbig, svart gelé. Utsidan ser ut som sammet. Tro det eller ej men det är en svamp som heter bombmurkla.

Det finns så mycket du kan uppleva i Mjällådalen.

Bombmurklan är väldigt ovanlig och därför fridlyst, du får alltså inte plocka den.

Hitta hit

BIL: Mjällådalens naturreservat ligger längs väg 331, cirka 38 km väster om Härnösand och 25 km norr om Timrå. Parkering finns i Tunbodarna. Därifrån utgår vandringslederna.

Du kan även komma in i Mjällådalens naturreservat via Västanåfallets naturreservat.

BUSS: Buss finns mellan Timrå och Tunbodarna. Se <https://www.dintur.se/navigation/tidtabeller/>

www.lansstyrelsen.se/vasternorrland/besoksmal/naturreservat/mjalladalen.html

Länsstyrelsen
Västernorrland

Naturreservat i Västernorrlands län

Mjällådalen

Produktion: Länsstyrelsen Västernorrland 2022. Grafisk form & kartillustration: essdesign.se. Text: taigaphoto.se. Illustration: millustration.se. English translation: Clare Barnes.

Välkommen till Mjällådalen

Fina vandringsleder tar dig rakt ut i Mjällådalens magiska natur. Flera sällsynta arter har upptäckt att dalen med den slingrande ån är fantastisk.

Mjällån gräver sig ner i landskapet. Ån svämmar över och den tar nya vägar. Naturen i dalen förändras – varje år.

I Mjällådalen kan du uppleva trolska raviner, smala getryggar och branta sluttningar som kallas nipor. Allt är spår från när den senaste inlandsisen smälte, för 10 500 år sedan.

Då forsade väldiga vattenmassor fram där Mjällån idag flyter stilla. En dånande isälv förde med sig grus, sand och mjåla. Mjålan är finkornig, som mjöl, och ån har namn från jordarten.

Nipor på glid

Varje år glider delar av marken ner i de branta niporna – längs ån – men också i raviner, där mindre åar och bäckar rinner ner i Mjällån.

Skreden kan dra med sig stora träd. Därför ser det ut som ett ”plockepinn” här och där i naturreservatet.

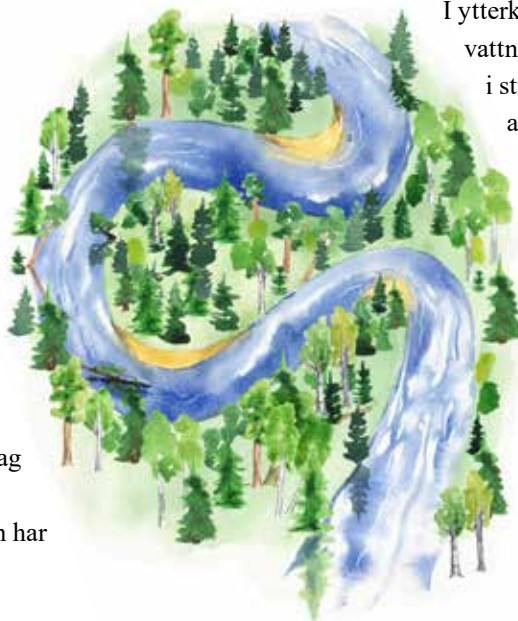
Krång och getryggar

Bäckar, som rinner ut i Mjällån, fortsätter gräva sig ner i sanden så att djupa raviner bildas. Ibland ligger två raviner nära varandra, den plana marken mellan ravinerna kallas krång.

På en del ställen har Mjällån och vattnet i ravinerna nästan spolat bort krången, så att bara en åsrygg finns kvar. När du går uppe en sådan smal rygg kan du få en hisnande känsla av kraften i vattnet som har spolat bort allt utom den vassa getryggen.

Slingrande å

Om du kör bil fort genom en kurva vill bilen gärna fortsätta rakt fram. På samma sätt vill åar fortsätta rakt fram i kurvorna.

I ytterkurvan strömmar vattnet snabbt och gräver sig in i strandkanten. I den inre delen av samma kurva rinner vattnet långsamt. Då faller sand, som har följt med vattnet, till botten. Där marken är platt och ån flyter långsamt blir krökarna större och större och ån får ett slingrande lopp. Man säger att ån flyter i meandrar.

Fågel, fisk och mitt emellan

Vattendrag som varierar naturligt, så som Mjällån, tillhör de mest artrika typerna av natur.

Här i Mjällådalen finns till exempel flera hundra olika sorters insekter. En del av dem är sällsynta.

Här finns också ovanliga svampar, lavar, spindlar och många andra varelser – i vattnet och på stränderna.

Insekterna lockar både fåglar och fiskar som äter småkryp.

Silverblänk från havet

Fiskar kan vandra från Östersjön hela vägen upp i Mjällån. Det finns inga kraftverk eller andra hinder i deras väg. Kanske har du turen att få se en silverblänkande havsöring. Sportfiskare gillar att fånga öring och harr här. I ån finns också gädda, abborre, stensimpa, sik, elritsa, bäcknejonöga och flodnejonöga.

Ljustorps och Mjällåns fiskevårdsområden säljer fiskekort om du vill prova fiskelyckan.

Info om vandringslederna

Du är egentligen aldrig långt från vägen när du vandrar längs Mjällån. Ändå är det lätt att få känslan av vildmark.

Här bjuds du på fantastisk natur där kulturen gör sig påmind. Längs turerna finns det information för vetgiriga. Oavsett vilken led du väljer vägar vi lova att din vandring blir fylld av upplevelser.

Kanske är det de smala getryggarna du kommer minnas, kanske är det Himlatrappan eller åns alla krökar.

🇸🇪 You're never really far from the road when you walk along Mjällån, but it still is easy to feel as if you are in the wilderness. Enjoy fantastic scenery, where history is never far away. There is information for curious minds along the trails.

Norra Mjällåslingen

↔ 12 km ⏱ 4,5 h – Svår led / Difficult trail

Här känner du närheten till ån och får uppleva det mesta av den varierande naturen Mjällådalen bjuder på – den slingrande ån, branta nipor och hisnande getryggar.

Förhoppningsvis har du packat lunch och fika i ryggen och tänker dig en heldag. Väljer du att gå turen medsols får du gå Himlatrappan rakt upp mot himlen.

🇸🇪 You feel close to the river and can experience most of the varied nature of Mjällådalen – the winding river, steep cliffs and dizzying ridges.

Södra Mjällåslingen

↔ 5 km ⏱ 2 h – Lätt led / Easy trail

En härlig vandring. Kanske speciellt om det är små äventyrare med i sällskapet. Här finns mycket spännande att upptäcka – både längs ån och i skogen. Hur stora träd kan en bäver egentligen fälla? Hur tungt kan myror bära? Är det korv i sjön? Förhoppningsvis får frågorna svar.

🇸🇪 A wonderful walk, particularly if you have young explorers with you. There are lots of exciting things to discover – both along the river and in the forest.

Skogsslingen

↔ 10 km ⏱ 3,5 h – Medelsvår led / Moderate trail

Turen med extra allt. Förutom naturen närmast ån, med korvsjö och bävergnag, bjuds du på trollskog med gammal historia. Du får också chansen att ta del av mystiken med kalkällans bubblande vatten och skogen där så många ovanliga arter trivs. Med lunch i ryggsäcken låter du gärna vandringen ta hela dagen.

🇸🇪 A route that has everything and a little more besides. As well as the nature closest to the river, with oxbow lakes and trees that have been chewed by beavers, you will see magical forest with an ancient history. You can also experience the mystical bubbling spring water and the forest where many rare species thrive.

Anslutning mellan Mjällådalen och Västanå

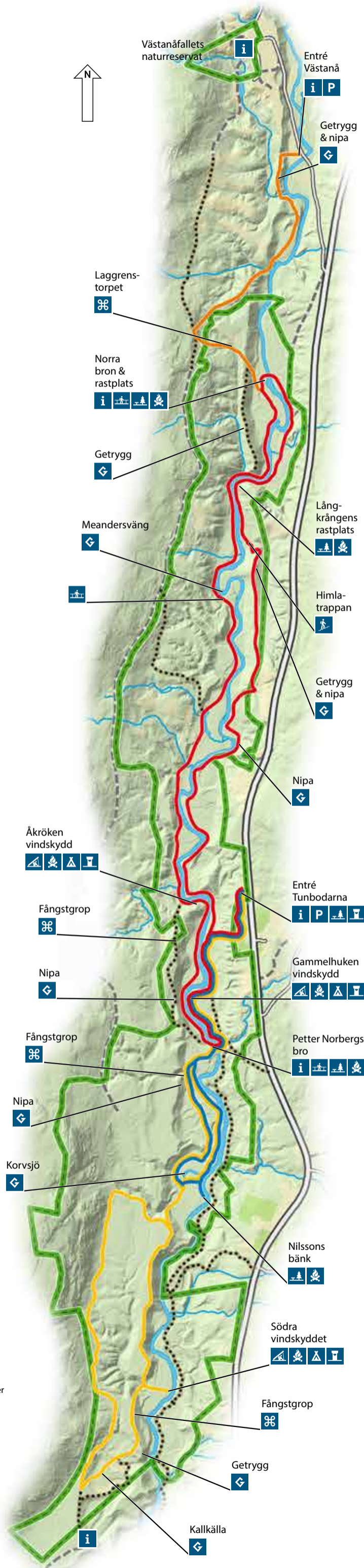
↔ 3 km ⏱ 1 h – Medelsvår led / Moderate trail

Den här leden tar dig mellan de två naturreservaten och bjuder på både natur- och kulturupplevelser. Du passerar bland annat platsen där ett torp en gång fanns. Sommartid finns ett café i Västanåfallets naturreservat. Det vackra fallet kan du beundra alla årstider. Leden är ingen rundslinga, men vyerna är annorlunda när du går tillbaka.

🇸🇪 This trail takes you between the two nature reserves offers many natural and historical sights. This is not a circular trail, but the views are different when you walk back.

Informationsskylt Information	Bro Bridge	Reservatsgräns Nature reserve border
Parkering Parking	Trappa Stairs	Omarkerad stig Unmarked path
Rastplats Picnic spot	Sevärdhet Worth seeing	Väg Road
Vindskydd Windshelter	Geologisk formation Geological formation	Icke körbar väg Dirt road
Tältplats Camping ground		
Eldstad Fireplace		
Dass Privy		

0 1 km

🇸🇪 Welcome to Mjällådalen Nature Reserve

Wonderful trails take you straight out into Mjällådalen's magical landscapes. A number of rare species have discovered how amazing the valley and its winding river are.

Mjällån digs down through the landscape. The river floods and chooses new routes, and the valley's features change every year.

Mjällådalen has magical ravines, narrow ridges, and steep cliffs called cut banks.

These are all traces of when the last ice sheet melted, 10,500 years ago.

Thriving rarities

Watercourses that change naturally, such as Mjällån, are among the most species-rich habitats. For example, Mjällådalen has several hundred different types of insects, some of which are rare.

There are unusual fungi, lichen, spiders and many other creatures – in the water and on the riverbanks. The insects attract bug-eating fish and birds.

Fish can migrate from the Baltic Sea all the way up Mjällån. There are no hydropower stations or other obstacles in their way.

§ Restriktioner Restrictions

Tänk på att det inte är tillåtet att:

- fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna, träd och buskar,
- plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort mossor, lavar eller svampar, med undantag för plockning av icke fridlysta matsvampar och marklevande färgsvampar,
- gräva eller på annat sätt skada mark eller vattenmiljöer,
- uppföra anläggning, såsom vindskydd, koja, bänk, spång, bro, stängsel, ledning, mast eller torn,
- vaska efter guld eller andra ämnen,
- cykla eller rida.

Du får:

- göra upp eld, men bara på iordningställda platser,
- ta med hund, men den måste vara kopplad,
- övernatta, men max två nätter på samma plats.

För fullständiga föreskrifter se: www.lansstyrelsen.se/vasternorrland/besoksmal/naturreservat/mjalladalen.html

🇸🇪 Please note that the Swedish Right of Public Access is restricted in nature conservation areas.

You may not:

- damage plants or trees, or dig in the ground or riverbed,
- build wind shelters, benches or similar,
- cycle or ride.

You may:

- light fires, but only in designated places,
- bring your dog, but it must stay on the lead,
- camp, but no more than two nights in the same place.

Kortfakta:

Naturreservatet bildades 2022.

Syftet med reservatet är att bevara den fritt strömmande ån, med de varierande landformerna, det som kallas geomorfologi. Syftet är också att bevara gamla barrskogar och lövrika skogar och den mångfald av arter som trivs här. Området ägs av Staten, SCA och privata markägare. Länsstyrelsen i Västernorrlands län förvaltar reservatet.

Fiskevårdsområde:

Ljustorps och Mjällåns fiskevårdsområden.

⚠️ Tänk på att det saknas mobiläckning på många ställen i Mjällådalen. Ta gärna med dig den här foldern, om du inte har någon annan karta.

Remember that many places in Mjällådalen have no mobile coverage. Take this brochure with you if you do not have any other map.